

PROJEKTERV

„Együtműködés a helyben foglalkoztatásért –
Bács-Kiskun megyei foglalkoztatási- és
gazdaságfejlesztési együttműködés” TOP-5.1.1-15-
BK1-2016-00001 azonosító számú projekt

Bácsalmási járás

„Ökotudatos járás fejlesztése a Bácsalmási járásban”

Tartalomjegyzék

1. Helyzetértékelés	4
1.1 Földrajzi helyzetkép	4
1.2 A támogatási kérelem gazdasági, társadalmi, foglalkoztatási és környezeti háttérének bemutatása	5
1.3 A támogatási kérelem indokoltsága	6
2. A támogatási kérelem céljai és tevékenységei	12
2.1 A támogatási kérelem céljainak meghatározása.....	12
2.2 A fejlesztések célcsoportjai, az érintettek köre, a fejlesztések hatásterülete	13
2.3 Az elérendő célokhoz szükséges tevékenységek bemutatása	14
2.4 Kötelező vállalások, monitoring mutatók	14
3. A támogatási kérelem megvalósításának szervezeti keretei.....	16
3.1 A támogatást igénylő bemutatása.....	16
3.2 A támogatást igénylő támogatási kérelemhez kapcsolódó tapasztalatainak bemutatása	17
3.3 A megvalósítás és a fenntartás szervezete.....	17
4. A szakmai és pénzügyi megvalósítás részletes ütemezése.....	17
4.1 A tervezett fejlesztés bemutatása	17
4.2 A megvalósulás helyszíne	26
4.3 Az előkészítéshez és megvalósításhoz kapcsolódó feladatok meghatározása	26
4.4 Pénzügyi terv.....	28
4.5 Kockázatelemzés	30
4.6 Fenntartás	32
4.7 Részletes cselekvési terv	32
5. A nyilvánosság biztosítása, kommunikációs tevékenység.....	33
5.1 A kommunikációs tevékenységek összefoglaló leírása.....	33
5.2 A célcsoportok és az érintettek kommunikációs szempontú elemzése, kommunikációs üzenetek megfogalmazása.....	33
5.3 Kommunikációs eszközök azonosítása	35
5.4 Kommunikációs ütemterv	36

Bevezető

A zászlóshajó projektek kidolgozásának célja, hogy a járások fejlesztési elképzeléseit helyezzük el egy olyan szempontrendszerben, ahol a települési, térségi adottságok közül az erősségeket kitörési pontot megalapozó jellemzőkként írjuk le (lehetőség szerint mennyiségi és minőségi információk feltárásával és megadásával), a gyengeségeket pedig úgy vesszük számításba, hogy a beavatkozások megvalósításával azok kiküszöbölésére szülessenek megoldások.

Ezek alapján egy járás zászlóshajó projektsomagja két stratégiai megközelítés mentén születhet meg. A defenzív (védekező) stratégia a hiányosságok, problémák felszámolására irányul, a támadó (offenzív) stratégia új vagy meglévő lehetőség kiaknázására irányul.

Az erősségeket, mint kitörési pontot vagy versenyképességi tényezőt vesszük számításba, ezen túl törekszünk arra, hogy az offenzív stratégiát választó járások esetében egyedi jellemzőt azonosítsunk be, azaz lehetőség szerint a megyén belül ne versenytársként jelenjenek meg a járások, hanem egymást kiegészítő, erősítő kínálattal.

A gyengeségek felszámolását előtérbe helyező zászlóshajó csomagok megvalósítása lehetővé teszi, hogy egy következő lépésben a járás már az egyedi lehetőségeinek kiaknázására irányuló lépéseket tegyen. (pl. az infrastruktúra vagy szociális ellátás alapvető hiányosságainak felszámolásával vonzóbb életfeltételeket teremtsen a munkaképes korú népesség helyben tartásához vagy a vállalkozások letelepítéséhez).

Az adottságok (gyengeségek és erősségek) meghatározását statisztikai adatok és dokumentumok elemzésével végeztük, de a vizsgált megalapozó információk körét leszűkítettük arra a fejlesztési irányra, tevékenységre, amit a javasolt fejlesztési projektötletei közül a járás döntéshozatalra jogosult szereplői meghatároztak. Ez a szűkítés annak figyelembe vételével készült, hogy nem teljes körű térségfejlesztési koncepció a feladat meghatározása, ezért az adottságokat is az adott zászlóshajó tematika középpontba helyezésével értékeltük. Ugyanígy a megvalósítást támogató külső lehetőségek közül is azokat az erőforrásokat (pl. pályázati lehetőségeket) vettük figyelembe, amik a választott prioritás keretébe tartozó intézkedések megvalósítását szolgálják.

1. Helyzetértékelés

1.1 Földrajzi helyzetkép

A járás területe a Dél-alföldi régióban, Bács-Kiskun megyében, Magyarország legnagyobb területű megyéjében található, a Bajai, Jánoshalmi és Kiskunhalasi járások szomszédságában. Területe 523 km², népessége 18,7 ezer fő, népsűrűsége 36 fő/km². A járáshoz tartozó települések: Bácsalmás (6434 fő, 108 km²), Bácsbokod (2459 fő, 64 km²), Bácsborsód (1097 fő, 78 km²), Bácsszőlős (354 fő, 39 km²), Csikéria (813 fő, 26 km²), Katymár (1709 fő, 71 km²), Kunbaja (1458 fő, 34 km²), Madaras (2753 fő, 49 km²), Mátételke (489 fő, 28 km²), Tataháza (1176 fő, 26 km²).

A terület a Duna-Tisza-közi középtájon, Bácskai-síkvidéken, a Bácskai löszös síkság kistájon helyezkedik el. A kistáj homok hordalékkúpját mintegy 20000 évvel ezelőtt eolikus eredetű lösz borította be.

A Bácsalmási járást a Bácskai löszhát csernozjom talajai dominálják. Alföldi mészlepedékes csernozjom, réti csernozjom és mélyben sós alföldi mészlepedékes csernozjom talajok, valamint kis foltokban szikes talajok is megtalálhatóak. A terület csernozjom talajai kiváló termőhelyi adottságú szántó területek az országos területrendezési terv szerint.

Az 1980-as évek kezdete óta tartó vízhiány hatására talajvízszint süllyedés és nagytérségi élőhely-pusztulás és átalakulás ment végbe. Természetvédelem alatt csak két terület áll: a Bácsalmási gyapjas gyűszűvirág területe, és a Bácsalmási Kossuth Park területe.

A kistáj a kitűnő talaj miatt javarészt beszántott, a főként peremhelyzetű homokvidékeken nagy területeket borítanak a felhagyott szőlők helyén kialakult fajszegény parlagok és a telepített, főleg tájidegen fajokból álló erdők. A szikes tavakat gyakran lecsapolták, medrüket ma általában szikes rét tölti ki.

A terület döntő része 100-120 m tengerszint magasságon helyezkedik el. A térség földtani viszonyait jellemzi, hogy az őskori alapközet 590-2500 m mélységben van, a felhalmozott rétegekben lösz, futóhomok és humusz képződmények vannak. A magasabban, 95 m fölött kialakult csernozjom talaj az ország legkiválóbb mezőgazdasági termőterületének alapja. A táj használatát évszázadok óta a mező-, újabb időkben a kertgazdasági termesztés határozza meg.

1.2 A támogatási kérelem gazdasági, társadalmi, foglalkoztatási és környezeti hátterének bemutatása

Gazdasági háttér

A bácsalmási térség mezőgazdasági dominanciáját mutatja a foglalkoztatottak gazdasági ágas megoszlása is, melynek aránya a megyei átlagnál 11,9%-ponttal magasabb, ellenben az ipar, építőipar részesedése 3,8%-ponttal, a szolgáltatás jellegű ágaké 8,1%-ponttal alacsonyabb annál.

Bácsalmási járásban jelen lévő, működő 755 vállalkozás közül a mikrovállalkozások jelenléte dominál, a vállalkozások 96,7%-a 1-9 fős létszámmal működik. 20-49 fős vállalkozás csak 8, 50-249 fős vállalkozás 4 db volt a térségben. A vállalkozások között is kiemelkedő a kereskedelemmel, mezőgazdasággal, gépjárműgyártással foglalkozók száma. Az ipari szektoron belül a legtöbb vállalkozás az építőiparban van, de jelentős a feldolgozóiparé is. Szálláshely-szolgáltatással, vendéglátással csupán a vállalkozások 5,6%-a foglalkozott.

Hátrányát részben a kedvezőtlen földrajzi fekvése, részben a jelentősebb, nagyobb forgalommal bíró főutaktól való távolság és egyéb negatív tényezők együttes hatása okozza. Mivel jelentős ipar nem alakult ki, így a belföldi és külföldi tőke a szinte mezőgazdasági jellegű térséget elkerülte.

Adófizetők száma az állandó lakosok arányában 2018-ban 45.65 volt mely szintén az országos átlag alatt található, emelkedő tendenciát mutat.

Jövedelmi viszonyokat tekintve érzékelhető, hogy a nettó jövedelem értéke ugyan folyamatosan nő, de a terület vidéki jellege miatt elmaradásban van a megyei és a régiós értékektől, az országos átlagtól pedig jelentősen alacsonyan marad. Érzékelhető, hogy a magas jövedelmű személyek száma növekedik, de az országos aránytól lényegesen lemaradva.

Társadalmi háttér

A járás lakónépessége 2019. évben 18097 fő volt, mely 2014 évtől folyamatos csökkenést mutat, 2009. évhez hasonlítva 12%-kal csökkent a lakónépesség száma. Ezt az adatot két tényező befolyásolja:

- Az élveszületések száma ingadozást mutat, 2013-2014 években ugrásszerűen növekedett, majd 2015-2016 években lecsökkent, majd 2017-bel ismét emelkedett, majd 2018-2019 évekre ismét csökkent. A halálozások száma 2013-2015 időszakban megnövekedett, majd 2018. évre csökkent, majd ismét növekedett. Mindezek értelmében a járásban természetes fogyás figyelhető meg, az országos, régiós és megyei adatokkal összehangban. A fogyás mértéke csökkent ugyan (2018-ban -9,91), de az országos és a megyei átlagnál lényegesen nagyobb méterű.
- A járás kedvező fejlesztésének köszönhetően a bevándorlási mutatót is emelkedett, a járásba bevándorlók száma folyamatos növekedést mutat. A járást elhagyók száma is folyamatosan növekszik, a vándorlási egyenleg negatív, a megyei és a régiós egyenleg alatt maradva.

Az állandó népességből a munkaképes korú népesség (18-59 év) száma 2009 óta folyamatosan csökken, a járás településeire jellemző a folyamatos előregedés, akárcsak az ország egészére. Az öregedési mutató 242,41, mely jelentősen az országos, a megyei és régiós mutató felett van.

Foglalkoztatási háttér

A járásban a regisztrált munkanélküliek száma évről-évre csökken, illetve stagnál, 2019-ben mindösszesen 503 fő szerepelt a nyilvántartásban. A munkaképes korú lakosságra vetítve a nyilvántartott álláskeresők aránya 3,9 % 2019 évben, ez az országos, megyei és régiós átlaggal közel egy szinten van. A regisztrált álláskeresők közül a tartós, tehát 180 napon túli álláskeresők aránya is csökkent, majd 2016 óta enyhén emelkedik, 2018-ban 44,33% volt, tartósan az országos, régiós és megyei átlag alatt maradva. Pályakezdő munkanélküliek aránya jelentősen csökkent, számuk a nagyobb területi egységekre vonatkozó arányok körül mozognak.

Környezeti háttér

Éghajlat

Bácsalmás járás területe a meleg, száraz és a mérsékelten száraz éghajlati öv határán helyezkedik el. A térség a Duna-Tisza köze déli részén, a Baja-Szeged-Szabadka városok közötti háromszögben, az ún. bácskai löszös hátságon fekszik. Az ország egyik legmelegebb tájegysége, ahol igen magas a napfényes órák száma: 2000-2100. Januári középhőmérséklet: $-1,5-2^{\circ}\text{C}$. Júliusi középhőmérséklet: $21,5-22^{\circ}\text{C}$. Évi középhőmérséklet: $10-11^{\circ}\text{C}$. Alacsony a páratartalom (homok). A felhőzet évi átlaga 55% körül alakul, a csapadék évi összege átlagosan 565 mm, melyből a vegetációs időszakban 300-350 mm eső valószínű. A járásban a hótakarós napok száma 30-40 nap körüli és az átlagos hóvastagság 6-8 cm. Uralkodó szélirány: É-i, ÉNY-i, az átlagos szélesség nyári félévben 2-2,5 m/s, téli félévben 3 m/s közötti.

Vízrajz

A Felső-Bácskai terület hátsági részének vízrajza szegényes. Vízrendszere az Alsó-Tisza jobb part tervezési alegység területére esik. A vízhálózat központi eleme a Kígyós-ér. A löszhát területét a Kígyós vízrendszer alacsony vízhozamú csatornái hálózzák be. Elsődleges funkciója a belvízelvezetés. A terület felszíni vizekben szegény. A vízfolyások délkeleti lefutásúak. Vízváltó a hátság nyugati peremén helyezkedik el. Időszakos vízfolyások, mészből, Na-sókban gazdagok. Bácskában a talajvíz szintje változó. Buckák alatt van a legmélyebben (5-6 m, illetve 6-10 m), buckaközökben sávosan 2-4 m, illetve 0-2 m között váltakozik. Bácsalmási járás viszonylag sűrű vízhálózáttal rendelkezik. A természetes és mesterséges medrek hossza kb. 300 km.

A felszíni vizek mennyiségi állapota nem megfelelő, mesterséges utánpótlásra a terület domborzati adottságaiból kifolyólag nincs mód. A medrek többsége az év jelentős szakaszában nem, vagy csak alig szállít vizet.

Bács-Kiskun megye területén részben vagy egészben 10 db sekély porózus (talajvíz) és porózus (rétegvíz) víztest, valamint 2 db porózus termál és 1 db mélységi karszt víztest érinti. Ezen víztestek gazdasági jelentősége a felszíni vizek hiányából kifolyólag felbecsülhetetlen, azonban a vízvagyon jelentős része sérülékenynek tekinthető, mind mennyiségi, mind minőségi szempontból.

Homokhátságon az igen mély és tartósan, jelentősen csökkenő talajvízszintek, valamint rétegnyomás-szintek egyértelműen a pótlódást meghaladó mértékű vízkivétel jelei. A süllyedés kialakulásában a természeti tényezőkön kívül, a települési közüzemi vízművek elterjedése, a talajvíz-kitermelés növekedése, az engedély nélküli, öntözési célú vízkivételek

és a belvív elvezető csatornák megcsapoló hatása is közrejátszott. Fennmaradásának azonban döntően a kutakkal történő vízkivétel az oka.

Növényzet

A hátsági zárt homokpuszta rétek növénytársulása tagjai már kora tavasszal megjelennek, márciusban virágzik a sárga virágú apró tyúktaréj, és a mélykék színű fürtös gyöngyike. Ezeket követi a száratlan csüdfű és a gyorsan elvirágzó homoki nőszirm. Általánosan előfordul a lecsepült veronika. A pillangósokban gazdag gypállományban szarvaskerep, a herék közül előfordul a hegyi here és a nyáron virágzó here-hura fű. Májusban virágzik a legszebb hazai ökörfarkkóró, a lila ökörfarkkóró. Előfordul még a csilláros-, a molyúzó-és az osztrák ökörfarkkóró is. A zsályák társaságában hozza kis lila virágát az üstökös pacsirtafű és a lilásrózsaszín szirmú magyar szegfű. Nyáron virágzik a tejoltó galaj, a homoki lilium, a feltűnő virágú macskafarkú veronika és a halványlila homoki csengettyűke. A homokpusztarétek másik állományalkotó növénye a fenyérfű.

A védett területek növényvilága: A gyapjas gyűszűvirág Magyarországon található legnagyobb populációja az országos természetvédelmi területen található.

Állatvilág

A hátsági zárt homok pusztarétek állatai:

A kételtűek közül előfordul a levelibéka és a magának föld alatti üreget építő barna ásóbéka. A hüllők közül a területen előfordul a fürge gyík, a szántóföldek mezsgyéjén megtelepülő zöldgyík és egy balkáni elterjedésű faj a homoki gyík. A ligetes részek szürkenyárfáinak lakója a csóka nagyságú szalakóta. Előző évi elhagyott odújában költ a zöld küllő. Odvasodó fatövekben telepszik meg a búbos banka. Száraz ágról les zsákmányára a kis őrgébics, a bokrosokat lakja a tövisszúró gébics, ugyanitt fészkel a kis poszáta, a mezei poszáta is. Templomtorony körül vagy öreg nyárfák között hallatja jellegzetes hangját a csóka.

Természetvédelem

2018.07.20-án névhasználati jogot kapó Felső-Bácska–Homokhát Natúrparknak. 12 alapító tag: Ásotthalom, Bácsalmás, Bácsszőlős, Csikéria, Katymár, Kelebia, Kunbaja, Madaras, Mátételke, Öttömös, Tatabáza és Tompa.

A natúrpark területe alapvetően természetközeli jellegű, s ezek a területek részben hazai és közösségi természetvédelmi oltalom alatt állnak. A természeti örökség gazdagsága egyrészt a

természeti-táji adottságok változatosságával áll összefüggésben, a homokháti részen pedig e területek csekély mértékű antropogén átalakítottságának köszönhető.

A homokháti területek természetszerű erdei és homokpusztai élőhely-foltjainak országos szinten is jelentős állománya él olyan védett növényritkaságoknak

A natúrparki térség bácskai részének egyik jelentős növényteni értéke a fokozottan védett gyapjas gyűszűvirág (*Digitalis lanata*). Ennek a növényritkaságunkban a legnagyobb hazai állománya él Bácsalmás mellett.

Levegőminőség, zajszennyezés

A levegőtisztaság-védelem fő célkitűzése az egészséges környezet érdekében a jó levegőminőség biztosítása, az emberi egészséget és a természetes környezetet veszélyeztető légszennyezettség kialakulásának megelőzése, melynek eszköze a jogszabályokban előírt levegővédelmi követelmények betartatása.

A légszennyező anyagok tekintetében legnagyobb problémát 3 fő szennyezőanyag, a PM10 (10 mikrométernél kisebb átmérőjű részecskék) részecskeszennyezettség, a talajközeli ózon és a nitrogén oxidok jelentik.

Ezek közül a levegő PM10 részecskeszennyezettségének mértéke sajnos még mindig nem mutat javuló tendenciát, a 2008/50/EK levegőminőségi irányelv alapján a hazai jogszabályban előírt éves egészségügyi határértéket (40 ...g/m³), illetve a 24 órás egészségügyi határértéket (50...g/m³) az ország több területén is átléplik. A szennyezés fő forrása közlekedés, valamint a szilárd tüzelőanyagok elégetésével járó folyamatok, azon belül is kiemelkedik a lakossági tüzelési szokásokban tapasztalható változások (vezetékes gáz helyett egyre többen szén, fa, biomassza tüzelést alkalmaznak), melyek a levegő portterheltségét növelik.

Ahhoz, hogy a szennyezőanyag-kibocsátások érzékelhetően csökkenjen, az összenergia felhasználásnak kellene jelentősebben csökkenni. Az energiahatékonyság növelésére vonatkozó fejlesztések akkor járnak érzékelhető légszennyezőanyag kibocsátás csökkentéssel, ha a hatásukat nem befolyásolja más területek felhasználás növelése.

Bács-Kiskun megyében jogszabályi kötelezettség alapján Kecskemétre vonatkozóan készült (2012-ben) el a zajtérkép és erre épülő intézkedési terv, a járás területén nincs kiemelkedő, határértéket meghaladó zajterhelés. általuk kibocsátott zaj zavaró hatása kedvezőtlenül alakítja a környezetminőséget.

Hulladékgazdálkodás

Az Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2014-2020 (OHT) tartalmazza hazai szakmapolitikai elképzeléseket, jogszabályi háttérrel, feltárja az adott hulladékáram kezelésének jelenlegi helyzetét, a tapasztalt hiányosságokat, meghatározva a célokat és a megvalósításhoz szükséges eszközöket, intézkedéseket. A részét képezi az Országos Megelőzési Program (OMP), amely tartalmazza a hulladékképződés megelőzésével kapcsolatos célkitűzéseket és intézkedéseket. Cél a szükségleteken alapuló, ésszerű gazdasági növekedés és a hulladékképződés által okozott környezeti hatások közötti összefüggés megszüntetése.

A járásban nem található jelentős hulladéktermelő vállalkozás, a járás nem tartozik a jelentős hulladéktermelő területek közé a megyében. A megyében 4 települési hulladéklerakó található.

Nincs tervben új hulladéklerakó, de a Homokhátsági Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás elképzelései szerint fejlesztések várhatók a közeljövőben. Környezetvédelmi szempontból a hulladéklerakon való elhelyezés a legrosszabb alternatíva (környezetvédelmi problémát jelent és erőforrások elvesztéséhez vezet). Ezt az uniós előírások miatt drasztikusan csökkenteni kell (a lerakási járulékok miatt jelenleg is csökkenő). Cél a minél nagyobb arányú hasznosítás, első-sorban az anyagában történő hasznosítás.

Járási szinten az elszállított települési hulladék mennyisége növekvő tendenciát mutat, melynek részét képezi az elkülönítetten gyűjtött és hasznosított hulladékok mennyisége is, mely esetben szintén növekedés tapasztalható. A legszembetűnőbb változás az utóbbi években, hogy az elkülönítetten gyűjtött hulladék mennyisége 2013 évi 12 kg/fő mennyiségről 58 kg/fő mennyiségre, a hasznosított hulladék mennyisége 2013 év 12 kg/fő mennyiségről 2018 évre 166 kg/fő mennyiségre változott.

1.3 A támogatási kérelem indokoltsága

Bács-Kiskun megyei Klímastratégiája részletezi, hogy a megye klímaváltozáshoz kapcsolódó veszélyeztetettsége több pontban is a magas kategóriába esik, a megye az ország legveszélyeztetettebb megyéi közé sorolható. A megemlítendő, legfontosabb veszélyeztetettségi kategóriák, melyek a járást is érintik:

- A megye területére jellemző a folytonos vízhiány, az alacsony talajvízszint, ezáltal a terület alkalmazkodóképessége gyenge, a terület erősen aszályveszélyeztetett. A felszíni vízkészletekben szegény hátsági területeken, szinte teljes egészében a

talajvízből történik az öntözés, ami nagymértékben hozzájárult a talajvízszint elmúlt évtizedekben itt mért lesüllyedéséhez.

A felszíni vizek mennyiségi állapota nem megfelelő, mesterséges utánpótlásra a terület domborzati adottságaiból kifolyólag nincs mód. A medrek többsége az év jelentős szakaszában nem, vagy csak alig szállít vizet.

- Belvízveszélyes területek döntően a Duna-menti síkságon és Bácsalmás környezetében helyezkednek el, de foltokban a Homokhátsághoz tartozó területek is érintettek. ezeken a területeken gyakran van szükség belvízi védekezésre.

Eddig is előfordultak olyan szituációk, hogy egy csapadékosabb időszak után, például tavasszal, egy terület belvízborítás alá került, ezt követően pedig a forró nyári időszakban, ugyanezen a területen az aszály okozott problémát. Várhatóan ezek a szélsőséges jelenségek fokozódni fognak a jövőben. Ezek a hatások tudatos vízgazdálkodással tompíthatók. A vízelvezetés helyett a víz visszatartás előtérbe helyezését javasoljuk. Ennek az infrastrukturális feltételei azonban nem minden esetben adóttak, a korábban ilyen célra szolgáló mélyedéseket, vizenyős területeket művelésbe vonták, tulajdonosaik a terület folyamatos művelésében érdekeltek.

- Bács-Kiskun megye összességében az alacsony erdőszültséggű megyék közé tartozik, az erdők szinte kivétel nélkül telepítettek
- Nyári hőhullámok idején év egyéb időszakaihoz képest nő a halálozás mértéke. Az egészségügyi kockázatok kistelepüléseken és a tanyavilágban az alkalmazkodási képesség átlagosnál alacsonyabb szintjére vezethetőek vissza. A hőhullámok által előidézett évi többlethalálozás – a jelenleg is legmagasabb kánikulák idején mért többlethalálozást mutató a déli járásokban (Bácsalmás) szélesebb körzetében emelkedik meg várhatóan a legmagasabb mértékben.

A fenti, a járást érintő problémák megoldása nem enyhíthető és nem megoldható 1-1 intézkedés bevezetésével, vagy 1-1 probléma megoldásával, a problémákat komplexen kell kezelni, a megoldások és intézkedések összehangolt tervezést és kivitelezést követelnek. A klímatudatos járás fejlesztéséhez tehát nem elegendő egy tevékenységet előtérbe helyoznünk, és azt kiviteleznünk, hanem a megoldáshoz tevékenységek összehangolt láncolatát kell kialakítani.

A láncolat elemei:

- Vízvisszatartás elősegítése, támogatása az aszály káros hatásainak mérséklésére, illetve a kialakított rendszerrel a belvíz okozta károk is mérsékelhetőek
- Belvívveszélyes területeken a vízelvezetés megoldása, szem előtt tartva, hogy csak a helyben nem tartható, felesleges víztömegek kerüljenek elvezetésre.
- A zöldfelületek növelése az erdős területek kiterjedését növeli a járásban, illetve a parkok kialakításával a lakosok részére lehetővé teszik a kedvezőbb hőmérsékletű szabadidős programok és pihenési lehetőségek használatát
- Energiahatékonyság növelése, károsanyagkibocsátás csökkentése hatására csökkenthető a klímaváltozás kedvezőtlen hatásai
- A szolgáltató helyek kialakításánál elsődleges szempont, hogy a fenntarthatóság kiemelt figyelmet kapjon mind a kialakítás, mind pedig a használat során
- Mindezek kiegészülnek egy szemléletformáló, információ átadó tevékenységgel, hiszen klímaváltozás várható hatásai és a vállalások, cselekvések lehetőségei (akár mérséklésre, akár a felkészülésre, akár a szemléletformálásra irányulóan) kevésbé ismertek a lakosság, az önkormányzati vezetők, alkalmazottak számára, ezen a területen még számottevő ismeret- és információhiány figyelhető meg.

2. A támogatási kérelem céljai és tevékenységei

2.1 A támogatási kérelem céljainak meghatározása

A zászlóshajó projektcsoomag átfogó célja olyan projektek megvalósítása, mely környezetkímélő megoldásokkal a klímaváltozás veszélyeinek mérséklését idézik elő mind a megvalósítás, mind pedig a fenntartás során.

A megvalósítandó fejlesztések céljai:

- Vízvisszatartás elősegítése
- Belvívveszélyes területek csökkentése
- Zöldfelület növelése
- Energiahatékonyságot növelő, károsanyag kibocsátást csökkentő megoldások alkalmazása
- Kiemelt szerepkör a környezeti fenntarthatóság a projekt megvalósítás és fenntartás során
- Szemléletformálás a környezetileg felelős magatartásról, megoldásokról

2.2 A fejlesztések célcsoportjai, az érintettek köre, a fejlesztések hatásterülete

Vízvisszatartás, vizek helyben tartására irányuló projektek esetében a fejlesztés egy szűkebb kört érint, a hatásterülete is kisebb területre korlátozódik.

Ebben az esetben célcsoportként a fejlesztés megvalósítási helyszínének közvetlen közelében, az adott településen élőket lehet megemlíteni, a fejlesztés hatásterülete pedig maga a település. Természetesen közvetett formában a településre látogatóra is kedvező hatással lesz a fejlesztés, hiszen a település képe rendezettebb.

Minden egyéb esetben a környezettudatos megoldások célcsoportja:

Csoportosítási szempontok	<i>Közvetlen célcsoportok</i>				
Motiváció alapján	Környezetileg felelős megoldásokat előnyben részesítők, ökoturisták	<i>Szabadidő kellemes eltöltésére vágyók</i>			<i>Óvodás, iskolai csoportok</i>
Korcsoporthoz szerinti megoszlás alapján	<i>Óvodások</i>	<i>Diákok</i>	<i>Felnőttek</i>	<i>Kisgyermekes családok</i>	<i>Nyugdíjasok</i>
Csoportos, családi, egyéni turisták	<i>Egyéni látogatók, baráti társaságok</i>	<i>Családok</i>			<i>Csoportok (óvodai, iskolai, nyugdíjas)</i>
Turistákat kibocsátó területek meghatározása szerint	<i>Helyi látogatók, lakosság</i>	<i>A környező településekről, a térségből érkezők</i>	<i>A megyéből, a régióból érkezők</i>	<i>Az ország többi területéről érkezők</i>	<i>Külföldi turisták</i>

2.3 Az elérendő célokhoz szükséges tevékenységek bemutatása

A kedvezményezettek a projektek során az alábbi tevékenységeket valósítják meg:

- Projektgazda előkészítő tevékenység keretében elkészíti/elkészítteti a szükséges megalapozó dokumentumokat, beszerzi a szükséges nyilatkozatokat, illetve a fejlesztések tervezési anyagait.
- Pozitív támogatói döntés esetén – amennyiben a jogszabályok szükségessé teszik - közbeszerzési eljárásokat folytat le
- A kivitelezés fázisában a projekt építési kivitelezői munkálatait megvalósítja, eszközöket szerez be, programokat valósít meg.

2.4 Kötelező vállalások, monitoring mutatók

A monitoring mutatórendszer szempontrendszerének alapjait a fejlesztési igényekhez legközelebb álló pályázati útmutatókból vettük át, jellegükből adódóan ez feleltethető meg leginkább a zászlóshajó fejlesztési projekt sajátosságainak. Az adattartalom a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat által kezdeményezett zászlóshajó projektgyűjtés keretében az érintett önkormányzatoktól kapott fejlesztési projekt ismertetőkből és a fejlesztési projektek sajátosságaiból adódnak.

Mutató neve	Típus (output/eredmény)	Mértékegység	Minimálisan elvárt célérték	Célértéke elérésének időpontja	Mutató forrása
Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza	output	m	-	megvalósítási időszak utolsó naptári napja	Időközi beszámoló, Záró beszámoló
Fejlesztéssel érintett turisztikai attrakciók/szolgáltatások száma	output	db	-	megvalósítási időszak utolsó napja	Záró beszámoló
Fejlesztett vagy új férőhelyek száma	output	db	-	megvalósítási időszak utolsó napja	Záró beszámoló

Mutató neve	Típus (output/eredmény)	Mértékegység	Minimálisan elvárt célérték	Célértéke elérésének időpontja	Mutató forrása
Létrehozott új munkahelyek száma	output	fő	-	megvalósítási időszak utolsó napja	Záró beszámoló , fenntartási jelentések
Létrejövő napelem kapacitás	output	kW	-	megvalósítási időszak utolsó napja	Záró beszámoló , fenntartási jelentések
Megújult vagy újonnan kialakított zöldfelület nagysága	output	m2	-	megvalósítási időszak utolsó napja	Záró beszámoló , fenntartási jelentések
A fejlesztéssel érintett közművelődési/kulturális/közösségi szolgáltatások száma	output	db	-	megvalósítási időszak utolsó napja	Záró beszámoló

Pályázati előzmények, hasonló tevékenységek támogatására irányuló pályázati konstrukciók:

TOP-2.1.2-16 Zöld város kialakítása

TOP-2.1.3-15 Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

TOP-2.1.3-16 Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

TOP-1.2.1-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

TOP-1.2.1-16 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés

TOP-3.2.1-16 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése

TOP-6.5.1-19 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése

KEHOP-1.2.1 Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás

KEHOP-5.2.6. Tanuszodák és sportlétesítmények épületenergetikai fejlesztése

KEHOP-5.4.1 Szemléletformálási programok

VP6-7.2.1-7.4.1.1-16 - Településképet meghatározó épületek külső rekonstrukciója, többfunkciós közösségi tér létrehozása, fejlesztése, energetikai korszerűsítés

Kisfaludy Szálláshelyfejlesztési Konstrukció

VP6-6.4.1-16 Nem mezőgazdasági tevékenységek beindítására és fejlesztésére irányuló beruházások támogatása

LEADER - Helyi Akciócsoportok támogatásai

3. A támogatási kérelem megvalósításának szervezeti keretei

3.1 A támogatást igénylő bemutatása

A Bácsalmási járás települései a projekteket egymással összefogva, ugyanakkor önálló támogatást igénylőként szeretnék megvalósítani. Így az alábbi települések önkormányzatai (GFO 321)és/vagy gazdasági társaságai, amelyekben a helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások többségi tulajdonrészrel rendelkeznek (GFO 11, 57) a támogatást igénylők:

Bácsalmás

Bácsbokod

Bácsborsód

Bácsszőlős

Csikéria

Katymár

Kunbaja

Madaras

Mátételke

Tataháza

A támogatást igénylőknek lehetőségük van konzorcium alakítására, és annak keretében pályázat benyújtására. A konzorciumi együttműködés nem azonos a kötelezően előírt szakmai együttműködésekkel, és nem váltja ki azokat. Szakmai együttműködő partnernek nem kötelező a konzorciumban részt vennie! Konzorciumi tag támogatásban részesül, azonban a szakmai együttműködések konzorciumi együttműködés nélkül is értelmezhetőek.

Amennyiben a térség a TOP Plusz forrás keretében kívánja megvalósítani a fejlesztési elképzeléseit, akkor várhatóan az elvárt indikátor RCO77 - Támogatott kulturális és idegenforgalmi helyek száma, amely megyei szinten közelíti az 50 darabot. Az indikátor abban az esetben teljesíthető, ha a partnerek nem konzorciumi formában, hanem önállóan pályáznak. Javasoljuk, hogy a projektgazdák a TOP Plusz forrásokra önállóan, ne konzorciumi formában adják le pályázataikat.

3.2 A támogatást igénylő támogatási kérelemhez kapcsolódó tapasztalatainak bemutatása

A Bácsalmási járás települési önkormányzatai valamennyien valósítottak már meg korábban Európai Unió és hazai támogatásokból finanszírozott projekteket. A projektek megvalósításához rendelkeznek a szükséges projektmenedzsment tapasztalattal.

3.3 A megvalósítás és a fenntartás szervezete

A megvalósítás önkormányzati formában, illetve olyan gazdasági partnerrel létrehozott konzorciumban képzelhető el, melyben a helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások többségi tulajdonrészrel rendelkeznek (GFO 11, 57).

Az üzemeltetés önkormányzat többségi tulajdonában álló vállalkozás keretében célszerű, mivel a komplex projekt kifejezett üzemeltetési feladatok elvégzésére és bevételszerző tevékenységekre is irányul.

4. A szakmai és pénzügyi megvalósítás részletes ütemezése

4.1 A tervezett fejlesztés bemutatása

A változat

Település neve	Projekt címe	Projektem leírása
Vízvisszatartás, vizek helyben tartása		
Madaras	Csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése II. ütem	Korábban a TOP-2.1.3-15 cél területtel megvalósult „Madaras belterületi csapadékvíz elvezetés” projekt II ütem megvalósítását tervezzük a község északi oldalán kb. 10 km hosszban
Kunbaja	Kunbaja csapadékvíz elvezetés fejlesztése	Kunbaja belterületén 50-60 évvel ezelőtt kialakításra került a csapadék elvezetésre alkalmas árok rendszer ami jelenleg már betömődött elnövényesedett sok helyen már el is tűntek ezek az árkok. Kunbaján még viszonylag sok vertfalú ház található amit az elvezettet

		csapadékvíz komoly veszélyt jelent!
Bácsbokod	Belvízelvezetés Bácsbokodon	Jelen projektötlet két szakaszt tartalmaz: a már megtervezett III: ütemet (Rákóczi Ferenc utca) és a még csak projekt ötlet szintjén létező Gr. Széchenyi I. utca és Honvéd utca bizonyos szakaszát érintő beruházás.
Zöldfelület fejlesztés		
Bácsbokod	Fásítás a klímavédelem jegyében	Bel- és külterületen fasorok, fás sávok kialakítása a szél deflációs és talajszárító hatásának mérséklésére. Ezen zöld területek karbantartására, valamint egy komolyabb ágaprító és több háztartási méretű aprító beszerzése.
Mátételke	Pihenőpark kialakítása	Mátételke település szívében lévő Kígyós patak mellett elhelyezkedő zöldterület egy igényes kialakítású pihenőparknak tudna helyet biztosítani. A park mellett elhelyezkedő játszótér minden korosztály számára kellemes kikapcsolódást tudna biztosítani. A patak mentén kialakításra kerülne egy tanösvény. A vízpartra telepített napelemes kandalláberek még látványossá tenné az ösvényt.
Mátételke	Hűsítő park Mátételkén	A pihenőpark tervezett felújítása után mind látványosság mind kihasználás szempontjából is egyedi elképzelés lenne egy a nyári meleget enyhítő gyermekbarát csobogó kialakítása.
Katymár	Katymár zöldterületek fejlesztése	Fásítás megfelelő, az arculathoz és a meglévő környezethez szakszerűen kiválasztott növényfajtákkal, az esztétikátlan, nehezen gondozható vagy akár káros növényzet kiirtásával, cseréjével. A falu központjában található játszótér elavult, felújításra szorul, amely kihasználtsága magas. Felújítása, bővítése indokolt. A zöldterületek karbantartásához szükséges a megfelelő eszközpark kialakítása és a megfelelő infrastruktúra (tároló és karbantartó kapacitások) kialakítása, fejlesztése.
Energiahatékonyság növelése, károsanyag kibocsátás csökkentése, környezetileg felelős szolgáltató helyek kialakítása és fejlesztése		
Katymár	Katymár multifunkciós rendezvénysportcsarnok építése	Célunk a jelenlegi tornaterem lebontása, ezt követően egy új, az érvényben lévő előírásokat teljesítő, a sportolási és oktatási igényeket kielégítő, az energetikai szabványoknak megfelelő, modern tornacsarnok építése. Az építési beruházáson túl a csarnokot szeretnénk felszerelni új, korszerű eszközökkel, amelyek kiszolgálják mind az oktatási célú, mind a szabadidős sporttevékenységeket.
Mátételke	Művelődési Ház teljes felújítása Mátételkén	Mátételke településen a Művelődési Ház részeként működő Községi Színtér részleges felújítása a korábbi időszakban megtörtént. Az épület közösségi élet, nagyobb rendezvény megszervezésére alkalmas épületrész állaga az évek alatt leromlott. Szükséges a belső teljes felújítása, aljzatcsere, fűtés korszerűsítés, vizesblokk felújítása.
Mátételke	Család- és ifjúsági központ létrehozása	Az Önkormányzat korábban saját költségvetéséből megvásárolt egy a település központjában lévő, korábban irodaépületként használt ingatlant. Az ingatlan alkalmas lenne felújítás és átalakítása után egy ilyen szabadidős központ kialakításához. Kerékpárok biztosításával a környék turisztikai látványosságai is felfedezhetőek lennének
Madaras	Madaras községi intézmények fejlesztése	Polgármesteri hivatal homlokzat, tető felújítás helyi védelem alatt álló épületek, művelődési ház, rehabilitációs munkahely épület megújítása megújuló energetikai fejlesztése (napelem elhelyezés)
Katymár	Katymár közösségi tér felújítása	A Községi ház épületének felújításával a sokrétű települési kultúra helyszíne és a nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek által használt épületfejlesztését tervezzük.

		Az épület felújítása mellett kialakításra kerülne színpad megfelelő színpadtechnikával, beszerzésre kerülne megfelelő eszközpark a z események kiszolgálására.
Katymár	Katymár Turisztikai szálláshely kialakítása	Kiaknázatlan turisztikai lehetőségek miatt terveznénk ingatlanvásárlással, energiahatékony felújítással, átalakítással és kiegészítő infrastruktúra kialakításával szálláshelyek kialakítását, megfelelő bemutató- és oktatóteremmel. Mindezt megújuló energiaforrások segítségével.
Bácsalmás	Bácsalmás turisztikai adottságainak továbbfejlesztése	"Csauscher ház" teljes körű felújítása (külső-belső homlokzati vakolás, nyílászárók cseréje, elektromos hálózat, fűtőkorszerűsítés, vízvezeték felújítás, teljes tetőfelújítás, burkolatok) turisztikai célok megvalósítás érdekében. A felújított ingatlanban várhatóan kialakításra kerül: konferenciaterem, múzeum, bemutatóterem, kiállítások, közösségi programok.
Bácsborsód	Szálláshely kialakítása Bácsborsódon	A helyi és a környékbeli vadásztársaságok, horgászegyesületek turisztikai látványosságára, valamint a település értékeinek bemutatására alapozva önkormányzati ingatlanban szálláshelyek kialakítása.
Mátételke	Pihenj nálunk apartman	Mátételkén évek óta nem működik az iskola. Az épület kihasználatlan, állaga folyamatosan romlik. Az osztálytermek átalakításával több kisebb saját zuhanyzóval és wc-vel ellátott 2-3 férőhelyes szoba kialakítását teszi lehetővé. Szálláshely kialakítását indokolja az is, hogy a település vonzáskörzetében egy ilyen intézmény található.
Madaras	Turisztikai fejlesztés szálláshely kialakítással Madarason	A településen meglévő turisztikai potenciál fejlesztése (Noll ház, Tallér malom, marhajárás, tavaszi hérics, löszfal, Pályáudvar tér kialakítás) összefűzése látogatottság fejlesztése, épület felújítások és átalakításokkal.
Tataháza	Tataházi malom megmentése	Tataháza egyetlen országos műemlék védelem alatt álló épülete az 55-ös főút mellett található szélmalom. A projekt 10%-os ingatlanvásárlási összegéből a tulajdonjogokat megszerezve látványos turisztikai vonzerő alakítható ki egy TOP2 projekt keretei között.
Bácsalmás	Turisztikai létesítmény létrehozása Bácsalmáson	"Bácsalmás Város kiemelt turisztikai gazdaságfejlesztési eleme egy Bácsalmási Biostrand kialakítása. Ilyen jellegű fürdőhely minden esetben mesterségesen kialakított létesítményekből áll, ám körülötte nagy mennyiségű növényzet betelepítésével. A település környezettudatos turisztikai fejlesztése előtérbe helyezi az ökoturisztikai beruházásokat.
Bácsbokod	Horgásztanya és elérhetőségének fejlesztése, tájvédelmi fejlesztések	Horgásztanya és elérhetőségének fejlesztése, tájvédelmi fejlesztések
Madaras	Napelempark létrehozása Madarason	Rekultivált szeméttelap területén valamint központi területen napelempark kialakítása a település elektromos fogyasztásának mérséklésére (intézmények, közvilágítás)
Szemléletformálás, ökotudatos életmódra nevelés		
Mátételke	Fitten a szabadban	A pihenőpark közelében zöld környezetben kialakításra kerülhetne egy olyan szabadtéri sportpark, mely minden korosztály és sportolni vágyóknak kardió és erősítő eszközöket tartalmazna. Visszajelzések alapján igény lenne szabadtéri sport tevékenységre alkalmas tér

		kialakítására. A projektötlet egyedi és a település vonzáskörzetében nem található hasonló.
Bácsszőlős	Játszótér felújítása Bácsszőlősön	Bácsszőlősön a játszótér 10-12 éve készült, illetve lett felújítva, azóta forrás hiányában csak a legszükségesebb karbantartások kerültek elvégzésre. Mára a játszótéri eszközök elhasználódtak, felújításuk, cseréjük indokolt lenne.
Mátételke	Mini Manó játszótér kialakítása	A településen korábban kialakított játszótéri játékok elavultak, balesetveszélyesek lettek. A kisgyermekes családok, valamint a kisiskolás gyermekeknek igényük van a kültéri szabadidős tevékenységekre. A település szívében kialakított játszótér méltó helyet tud biztosítani a helyi és a vidékről érkező gyermekeknek a szabadban eltöltött időre.
Bácsborsód	Közösségi élet fellendítése	Megfelelő források pályázásával több közösségi rendezvényt lehetne megvalósítani, a település minden generációja számára. Előadások, sport és egészségnapok, gyermeknapok, fesztiválok megszervezésével a generációkat közelebb lehetne hozni egymáshoz.
Bácsborsód	Rendezvényterem, közösségi tér kialakítása	Bácsborsódon a József Attila Művelődési Ház a megelőző projekt időszakban energetikai felújításon (szigetelés, nyílászáró csere, fűtés korszerűsítés) esett át. Viszont az épület belső tér kialakítása, átrendezése nem szerepelt a lehetőségek között.

B változat

Település neve	Projekt címe	Projektelemléírása
Bácsszőlős	Játszótér felújítása Bácsszőlősön	Bácsszőlősön a játszótér 10-12 éve készült, illetve lett felújítva, azóta forrás hiányában csak a legszükségesebb karbantartások kerültek elvégzésre. Mára a játszótéri eszközök elhasználódtak, felújításuk, cseréjük indokolt lenne.
Mátételke	Mini Manó játszótér kialakítása	A településen korábban kialakított játszótéri játékok elavultak, balesetveszélyesek lettek. A kisgyermekes családok, valamint a kisiskolás gyermekeknek igényük van a kültéri szabadidős tevékenységekre. A település szívében kialakított játszótér méltó helyet tud biztosítani a helyi és a vidékről érkező gyermekeknek a szabadban eltöltött időre. A játszótér a településen keresztül folyó Kigyós mellett helyezkedik el, így annak esztétikus és biztonságos körbekerítése elengedhetetlen feltétele a játszótér működésének.
Bácsborsód	Közösségi élet fellendítése	Megfelelő források pályázásával több közösségi rendezvényt kívánunk megvalósítani, a település minden generációja számára. Előadások, sport és egészségnapok, gyermeknapok, fesztiválok megszervezésével a generációkat közelebb lehetne hozni egymáshoz. Az összeg 2 évre vetítve lett meghatározva.
Katymár	Katymár Turisztikai szálláshely kialakítása	A Katymári löszfal kiaknázatlan lehetőség a helyi turizmus szempontjából. Földtani jelentősége egyedülálló Európában, de a világon is csak kevés ilyen nagyságú, ennyire jól tanulmányozható löszképződmény van. A Katymáron illetve környékén kikapcsolódó közönség számára a földtani képződmény látogathatósága nem megoldott, így megfelelő infrastruktúra kialakítása elengedhetetlen, valamint elsődleges célként szálláshelyek létrehozását tervezzük. Amennyiben több főt képes lenne a település elszállásolni, lehetőség

		<p>nyílna kisebb turista vagy akár kutatócsoportok helyben, kényelmesen történő fogadása és elszállásolása és kiszolgálására. Katymáron, de a járásban is nagy problémát okoz, hogy helyben szinte egyik településen sem lehet megfelelő körülmények közt megszállni. Az infrastruktúra hiánya nagyban korlátozza a természeti értékeket élvező, kifejezetten ide vágyó vagy átutazó, kevesebb időt itt töltő közönség lehetőségeit is.</p> <p>A környéken, így Katymáron is az egyedülálló löszös élőhelyek mellett a szikes / sós tavak jelentősége kiemelkedő, főként a környékükön költő illetve átutazó ritka madárfajok miatt. Tanösvény, vagy bármilyen az egyedi növény- és állatvilágot bemutató infrastruktúra nem kiépített. Katymáron a Fekete-tó ilyen élőhely.</p> <p>A jelentős, egyedi élővilág mellett jelentős a helyi vadállat és hal állomány is, melynek köszönhetően jelentős kultúrája van a vadászatnak és a horgászatnak.. A mesterséges és természetes hagyományos horgásztavainknak köszönhetően a horgászati lehetőségek is bőségesek. A falusi turizmus a felsorolt lehetőségeket tökéletesen egészítheti ki, a Katymáron fellelhető épített és kulturális emlékek szintén jelentősek, például svábházak, bunyevác népszokások, kereszt- és síremlékek. Vallási emlékeink a Vodica-forrás és a Vodica-kápolna, mely páratlan módon került újraépítésre / restaurálásra, hagyományosan misék és több más események színteréül szolgál. Ma is élő hagyományörzésben jeleskedő településünkön minden évben megrendezésre kerül a bunyevác préló, aratóbál, duzijance, svábbál. Településünkön német és horvát nemzetiségi önkormányzat működik, hagyományörző egyesületek működnek, melyek magas szinten ápolják a település történelmében jelentős szerepet játszó hagyományokat.</p> <p>Ezen kiaknázatlan turisztikai lehetőségek miatt terveznénk ingatlanvásárlással, energiahatékony felújítással, átalakítással és kiegészítő infrastruktúra kialakításával szálláshelyek kialakítását, megfelelő bemutató- és oktatóteremmel. Mindezt megújuló energiaforrások segítségével.</p> <p>A tartózkodási időt növelő, a turizmus térbeli és időbeli koncentrációját csökkentő turisztikai szolgáltatások fejlesztése a természeti és kulturális értékekhez kapcsolódóan látogató pontok és bemutatást, oktatást is szolgáló szálláshelyek kialakításával, valamint ezekhez szükséges eszközök vásárlásával.</p> <p>Turisztikai szállásfejlesztés esetén a település és környékének gazdasága szintén fejlődik, a helyi vállalkozások erősödhetnek, újak jöhetnek létre. A település gazdaságának fejlődése kihatással lehet népességmegrató, sőt népességvonzó képességére is.</p> <p>Tervezett megvalósítás 2021-2022</p>
Mátételke	Fitten a szabadban	<p>A pihenőpark közelében zöld környezetben kialakításra kerülhetne egy olyan szabadtéri sportpark, mely minden korosztály és sportolni vágyónak kardió és erősítő eszközöket tartalmazna. Visszajelzések alapján igény lenne szabadtéri sport tevékenységre alkalmas tér kialakítására. A projektötlet egyedi és a település vonzáskörzetében nem található hasonló. A település látogatottságát nagyban növelhetné.</p>

Mátételke	Pihenőpark kialakítása	Mátételke település szívében lévő Kígyós patak mellett elhelyezkedő zöldterület egy igényes kialakítású pihenőparknak tudna helyet biztosítani. A park mellett elhelyezkedő játszótér minden korosztály számára kellemes kikapcsolódást tudna biztosítani. A patak mentén kialakításra kerülne egy tanösvény, mely a vízparti élővilág megfigyelésére alkalmas lenne az érdeklődő kicsiknek és nagyoknak. A vízpartra telepített napelemes kandelláberek még látványossá tenné az ösvényt. A kihelyezett ivókút mind esztétikai mind praktikusság szempontjából gyöngyszeme lenne pihenőparknak. A virágokkal díszített park éke lehetne a településnek.
Madaras	Csapadékvízvezető rendszer kiépítése II. ütem	Korábban a TOP-2.1.3-15 célterülettel megvalósult „Madaras belterületi csapadékvíz elvezetés” projekt II ütem megvalósítását tervezzük a község északi oldalán kb. 10 km hosszban
Mátételke	Hűsítő park Mátételkén	A pihenőpark tervezett felújítása után mind látványosság mind kihasználás szempontjából is egyedi elképzelés lenne egy a nyári meleget enyhítő gyermekbarát csobogó kialakítása. Mátételke vonzáskörzetében nincs szabadtéri strand, vagy vizes szabadidőpark. A pihenőpark így minden szempontból családbarát lenne, és egy egész napos szabadidős program is megtervezhető lenne korosztálytól függetlenül. A cél, hogy a településen élők és környező településekről érkezők is gazdaságosan tudjanak kikapcsolódni.
Bácsbokod	Rendezvényház kialakítása Bácsbokodon	A 6453 Bácsbokod Honvéd u. 1. (hrsz: 1252) szám alatti régi óvoda ingatlan a Bácsbokodi Óvoda és Bölcsőde intézmény alapító okiratában már most is közösségi házként szerepel, de a funkció tényleges használhatóságához komplex felújításra van szükség.
Bácsbokod	Fásítás a klímavédelem jegyében	Belterületen, első lépésben az 5501 és 5505 jelű közutak mentén fasorok, fás sávok kialakítása a cél a szél deflációs és talajszárító hatásának mérséklésére. Ezen zöld területek karbantartására, valamint a jövőre betiltásra kerülő kerti égetés jelentette problémák részbeni kiküszöbölésére egy komolyabb ágaprító beszerzését is tervezzük.
Madaras	Madaras községi intézmények fejlesztése	Polgármesteri hivatal homlokzat, helyvédelem alatt álló épületek, művelődési ház, rehabilitációs munkahely épület megújítása megújuló energetikai fejlesztése (napelem elhelyezés)
Bácsborsód	Fásítás	Fásítás az egész településen a szennyvízhálózat kiépítését követően és/vagy parkosítás, tekintve, hogy a szennyvízcsatorna elvezetése, kerékpárút kiépítése miatt számos fát ki kellett korábban fogni
Katymár	Katymár zöldterületek fejlesztése	Katymár települése széles utcákkal, széles főutcával, nagyméretű terekkel és hatalmas beépítetlen területekkel rendelkezik. Ezen területek karbantartásához méretének megfelelő jármű-és eszközpark szükségeltetik. A település arculatának megőrzéséhez, karbantartásához előrelátó, környezetvédelmi szempontokat előnyben részesítő, esztétikus megoldások szükségesek, például fásítás megfelelő, az arculathoz és a meglévő környezethez szakszerűen kiválasztott növényfajtákkal, az esztétikátlan, nehezen gondozható vagy akár káros növényzet kiirtásával, cseréjével. Célunk a település régi arculatának kialakítása, egységes fa sorok telepítése a közterületeken, a hagyományosan széles utcákban. A Co2 elleni küzdelemnek tökéletes eszköze a megfelelő minőségű és mennyiségű növényzet megléte. A falu népességmegtartó hatására nagy befolyással bír közösségi terek, játszóterek kialakítása, minősége. A falu központjában található játszótér elavult, felújításra szorul, amely

		<p>kihasználtsága magas. Felújítása, bővítése indokolt lenne, valamint a falu nagy kiterjedéséből adódóan a település központjától távolabb eső helyeken is szükséges játszóterek kialakítása.</p> <p>A zöldterületek karbantartásához szükséges a megfelelő eszközpark kialakítása és a megfelelő infrastruktúra (tároló és karbantartó kapacitások) kialakítása, fejlesztése.</p> <p>Tervezett megvalósítás: 2021-2022</p>
Kunbaja	Kunbaja csapadékvíz elvezetés fejlesztése	<p>II. ütem</p> <p>Kunbaja belterületi csapadékvíz elvezetésére alkalmas fő csatorna árok rendszer meder kotrása, és beton elemekkel való burkolása, áttereszek cseréje, pótlása ahol szükségyszerű, az utcákban a csapadékvizes árkok kotrása, kialakítása, áttereszek cseréje, pótlása, ahol szükségyszerű, és község periferiáján egy 50003m-es csapadékvíz megtartására alkalmas tározó kiépítése, ami egyben az Önkormányzat kertészeti, mezőgazdasági növénytermesztésben alkalmazott locsoláshoz is alkalmas lenne.</p> <p>Tervezett költségvetés:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2.500 fm árokmeder kotrás+beton burkolat, stb = 150.000.000,-ft - 10.000 fm mellékárkok kotrása, kialakítása stb. = 250.000.000-ft - 5000 3m víztározó kialakítása = 75.000.000-ft - egyéb költségek /tervezés, engedélyezés, közbeszerzés, műszaki ellenőrzés, stb/ 12% = 57.000.000,-ft <p>A projekt becsült összköltsége 532.000.000,-ft</p> <p>Régi tartalom:</p> <p>Kunbaja belterületén 50-60 évvel ezelőtt kialakításra került a csapadék elvezetésre alkalmas árok rendszer ami jelenleg már betömődött elnövényesedett sok helyen már el is tűntek ezek az árkok, így egy komolyabb esőzés következtében sajnos nincs mi összegyűjtse és elvezesse a külterületen található csatornába! Kunbaján még viszonylag sok vertfalu ház található amit az elnemvezetett csapadékvíz komoly veszélyt jelent!</p>
Tataháza	Tataházi malom megmentése	<p>Tataháza egyetlen országos műemlék védelem alatt álló épülete az 55-ös főút mellett található szélmalom. Jellegzetessége, hogy egy szép élő tó mellett található, ami teljes egészében a főúton közlekedve is látszik. Teljes egészében sajnos magán tulajdonban van, a tulajdonosoknak nem érdeke a karbantartás. A projekt 10%-os ingatlanvásárlási összegéből a tulajdonjogokat megszerelve látványos turisztikai vonzerő alakítható ki egy TOP2 projekt keretei között. A Bácsalmási Járás többi településének turisztikai népszerűsítésében fontos szerepet kaphat ez az attrakció.</p>
Bácsalmás	Turisztikai létesítmény létrehozása Bácsalmáson	<p>Bácsalmás Város kiemelt turisztikai gazdaságfejlesztési eleme egy Bácsalmási Biostrand kialakítása. Ilyen jellegű fürdőhely minden esetben mesterségesen kialakított létesítményekből áll, ám körülötte nagy mennyiségű növényzet betelepítésével. A település környezettudatos turisztikai fejlesztése előtérbe helyezi az ökoturisztikai beruházásokat. A jelenlegi Szent János utcai tanuszoda közelében elhelyezkedő régi strand helyén lehetőségünk nyílna egy városi strand kialakítására, amely kapacitását tekintve lakossági</p>

		<p>igénybevétel mellett bővítené a település turisztikai kínálatát. A járási és a határmenti szomszéd települések lakosságának egy új idegenforgalmi célállomást biztosítana. A beruházás technológiai szempontból egy környezettudatos innovációnak tekinthető. A fejlesztés egyesíti a dísztavak és a medencék előnyeit, a vizet nem kell cserélni, leengedni-feltölteni ősszel és tavasszal, mivel a fürdőszезонon kívül is látványosságként megtekinthető. Kialakítása talán többre kerül, esetleg tovább tart, mint egy hagyományos, megszokott medence létrehozása, ám fenntartási költsége jóval alacsonyabb, hiszen nem kell vegyszerre költeni, s a növényzet is egyszeri beszerzést és betelepítést igényel. Továbbiakban csak átlagos kertészeti gondozást igényelnek.</p> <p>A növényeket, amelyek az élő szűrőberendezések, tervezéstől függően teljesen el tudjuk különíteni az úszófelülettől.</p> <p>A gyermekek számára is kialakíthatóak sekélyebb részek, amelyek felmelegedési folyamatai is sokkal gyorsabbak. A projektet 2025-2027 közötti időszakban kívánjuk megvalósítani, nettó finanszírozásban.</p>
Katymár	Katymár közösségi tér felújítása	<p>A Községi ház épületének felújításával a sokrétű települési kultúra helyszíne és a nemzetiségi önkormányzatok és civil szervezetek által használt épületfejlesztését tervezzük.</p> <p>Katymár településén működik német nemzetiségi és horvát nemzetiségi önkormányzat, erős a roma kultúra, bunyevác és sváb hagyományok élnek, melyeknek hagyományosan minden évben megrendezett események kapcsolódnak (pl.: duzijance, aratóbál, préló, svábbál)</p> <p>Az épület felújítása mellett kialakításra kerülne színpad megfelelő színpadtechnikával, beszerzésre kerülne megfelelő eszközpark a z események kiszolgálására. Színpad, öltöző, szociális helyiség, WC, mosdó kialakítása szükséges.</p> <p>Tervezett megvalósítás: 2021-2022</p>
Madaras	Napelempark létrehozása Madarason	<p>Rekultivált szeméttelap területén valamint központi területen napelempark kialakítása a település elektromos fogyasztásának mérséklésére (intézmények, közvilágítás)</p>
Mátételke	Család- és ifjúsági központ létrehozása	<p>Az Önkormányzat korábban saját költségvetéséből megvásárolt egy a település központjában lévő, korábban irodaépületként használt ingatlant. A település vezetőségének fontos az ifjúság és a családok helyben tartása, az itt élők minőségi szabadidős kikapcsolódása. Az ingatlan teljeskörűen alkalmas lenne részleges felújítás és átalakítása után egy ilyen szabadidős központ kialakításához. Minőségi kikapcsolódáshoz utazni kell, melyet sok család nem tud megvalósítani. Az épület és annak udvara helyet tudna biztosítani, családos programok megszervezésére, esetlegesen osztályok vagy kiscsoportos gyermekprogramok megszervezésére. Kerékpárok biztosításával a környék turisztikai látványosságai is felfedezhetőek lennének. A projekt egy későbbi turisztikai fejlesztést is elősegítené.</p>
Bácsbokod	Parkok, közterek felújítása Bácsbokodon	<p>A Hősök terén (hrs.: 2) található közpark, valamint a futballpálya melletti Piknik Park (hrs.: 332)fejlesztése.</p>
Bácsalmás	Bácsalmás	<p>A fejlesztés célja a jelenleg TOP-1.2.1-16-BK1-2017-00018 kódszámú</p>

	turisztikai adottságainak továbbfejlesztése	„Bácsalmás természeti és kulturális értékeinek komplex turisztikai attrakcióvá fejlesztése” elnevezésű támogatott projekt által létrehozott turisztikai attrakciók kibővítése, továbbfejlesztése. A megnövekedett városlátogatók, turisták igényeinek kielégítése érdekében egy, az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlan, a "Csauscher ház" teljes körű felújítása (külső-belső homlokzati vakolás, nyílászárók cseréje, elektromos hálózat, fűtés korszerűsítés, vízvezeték felújítás, teljes tetőfelújítás, burkolatok) turisztikai célok megvalósítás érdekében. A felújított ingatlanban várhatóan kialakításra kerül: konferenciaterem, múzeum, bemutatóterem, kiállítások, közösségi programok. Meglévő turisztikai eszközparkunk továbbfejlesztése szintén indokolt Bácsalmáson az imént említett célok miatt. A projektet 2025-2027 közötti időszakban kívánjuk megvalósítani, nettó finanszírozásban.
Bácsborsód	Szálláshely kialakítása Bácsborsódon	A helyi és a környékbeli vadásztársaságok, horgászegyesületek turisztikai látványosságára, valamint a település értékeinek bemutatására alapozva önkormányzati ingatlanban szálláshelyek kialakítása.
Katymár	Katymár multifunkciós rendezvénysportcsarnok építése	Községünkben az aktív, egészséges életmódra nevelés egyetlen helyszíne zárt, fedett épületben az általános iskola épületében található az 1960-as években épült tornaterem. A tornaterem elavult, rossz műszaki állapotban van. A gyermekek lehetősége a kulturált körülmények közti sportolásra az épületben nem megoldott. Az erre szolgáló tornaterem minősége az elmúlt néhány évben súlyosan leromlott, erősen kifogásolható. Nem kielégítő vizesblokk, leromlott, nem megfelelő sporttér, rossz öltözői körülmények, potyogó vakolat, elavult, leromlott torna- és sporteszközök, az épületrész általánosan rossz állaga, állapota. Célunk a jelenlegi tornaterem lebontása, ezt követően egy új, az érvényben lévő előírásokat teljesítő, a sportolási és oktatási igényeket kielégítő, az energetikai szabványoknak megfelelő, modern tornacsarnok építése. Az építési beruházáson túl a csarnokot szeretnénk felszerelni új, korszerű eszközökkel, amelyek kiszolgálják mind az oktatási célú, mind a szabadidős sporttevékenységeket. A rendszeresebb sportrendezvények és események szervezésére is használható csarnok segítségével felpezsdíthetjük a falu és környékének sportéletét. Tervezett megvalósítás: 2021-2022
Bácsbokod	Bácsbokodi Falumúzeum felújítása	A 6453 Bácsbokod, Kossuth Lajos u 14. (hrsz.: 717) szám alatti önkormányzati tulajdonú, Falumúzeumként funkcionáló ingatlan fejlesztése.
Madaras	Turisztikai fejlesztés szálláshely kialakítással Madarason	A településen meglévő turisztikai potenciál fejlesztése (Noll ház, Tallér malom, marhajárás, tavaszi hérics, löszfal, Pályaudvar tér kialakítás) összefűzése látogatottság fejlesztése, épület felújítások és átalakításokkal.

A "Megyei identitás erősítése az Érték-élmény-egészség megjelenítése közösségi programokban" elnevezésű TOP-5-3-2-17-BK-2018-00001 kódszámú projekt keretében Bács-Kiskun megye településein olyan tudások és tudásbirtokosok felkutatása zajlott, akiknek az élet bármely területén meglévő, felhalmozódott tudása/képessége/tevékenysége

érdeklődésre tarthat számot, megismerése élményforrást adhat a helybéli, környező lakosoknak és az idelátogatóknak.

A tudás bemutatása vagy átadása közösségformáló jelentőséggel bír, de már maga a gyűjtés folyamata képes összekovácsolni a gyűjtésben résztvevőket. Minden feltárt tudás leírásra került, ezekből a helyiek bevonásával egy válogatás történt a kiválasztott tudásokból, településcsoportonként Élményfüzér, Élménylánc formálódott.

A Bácsalmási járás ökotudatos fejlesztéséhez az alábbi tartalmak kapcsolódnak szorosan:

„A szikes tó meséi” - Bácsalmási Sós-tó túra madár- és bivalylessel

„A Bácsalmási Kossuth-park titkai” - Nagy fakoponács tanösvény túra

"Bivalyszafari" - a természet és az állatok gyógyító ereje

"Csuhébáb készítés rejtelsei" - hagyományőrző kézműves foglalkozás a Bácskai Hagyományok Alkotó és Kiállítóházában

4.2 A megvalósulás helyszíne

A megvalósulás helyszínei a Bácsalmási Járás települései, a fejlesztések konkrét kidolgozásánál szükséges a helyszíneket megadni.

4.3 Az előkészítéshez és megvalósításhoz kapcsolódó feladatok meghatározása

A zászlóshajó projektcsomag megvalósításához kapcsolódó feladatok két csoportra oszthatók:

I. projektötlet szintjén lévő elképzelések

Feladatok:

- a projektötlet tervezési koncepcióvá fejlesztése a műszaki tervezési feladatok megalapozására (férőhelyek, ellátandó funkciók), szükség esetén megvalósíthatósági tanulmány elkészítése
- megvalósítás helyszíne tulajdoni viszonyainak rendezése (amennyiben nem a beruházó tulajdonában van)
- műszaki tervdokumentáció elkészítése
- engedélyezési eljárás lefolytatása

II. tervdokumentációval rendelkező fejlesztések

Feladatok:

- a projektötlet tervezési koncepcióvá fejlesztése a műszaki tervezési feladatok megalapozására (férőhelyek, ellátandó funkciók), szükség esetén megvalósíthatósági tanulmány elkészítése
- megvalósítás helyszíne tulajdoni viszonyainak rendezése (amennyiben nem a beruházó tulajdonában van)
- műszaki tervdokumentáció elkészítése
- engedélyezési eljárás lefolytatása

A projektgazda feladatai

A projekt megvalósítása széles körű koordináló, irányító feladatokkal jár:

- Helyszín biztosítása a munkálatok alatt
- A kivitelezés irányítása, ellenőrzése,
- A projektet lebonyolító szervezet munkájának felügyelete.

A projekt megvalósítását követően a fenntartási időszakban is több feladata van az önkormányzatnak:

- Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása,
- A létrehozott épületek működtetése,
- A fenntartási és működtetési költségek biztosítása.

Előkészítő, megalapozó anyagok	Szükséges a megvalósításhoz igen/nem	Rendelkezésre áll igen/nem
Engedélyes szintű tervdokumentáció		
Tervezői költségbecslés		
Elvi építési engedély		

Építési engedély		
Kiviteli terv		
Részletes költségvetés (mennyiségi és műszaki követelményeket tartalmazó normagyűjtemény szerint)		
Közbeszerzési dokumentáció		
Szakmai program		
Tulajdoni lapok/ tulajdonosok hozzájáruló nyilatkozata		
Megalapozó dokumentumok:		
Egyéb:.....		

4.4 Pénzügyi terv

A változat

Bruttó 5 243 126 750 Ft

		TOP előd-konstrukció: TOP-1.2.1-16 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés TOP-2.1.3-16 Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések TOP-3.2.1-16 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése
--	--	---

Bruttó költség	5 243 126 750 Ft	3 860 000 000 Ft
Teljes előkészítő költség		210 370 000 Ft
Engedélyes tervek		84 148 000 Ft
Kiviteli terv		42 074 000 Ft
Megalapozó dokumentumok		84 148 000 Ft

A táblázat összegei egy fejlesztési projekt költségeit nem tartalmazzák, erről a projektről még nem érkezett adat.

A projektekre vonatkozó részletes adatok a mellékelt táblázatban találhatóak.

Azon projektek esetében, melyeknél rendelkezésre álltak projekt előkészítő anyagok, tervek, ott az előkészítő tevékenység költségeit lecsökkentettük.

B változat

Bruttó 5 152.777.948 Ft

Lehetséges források	Bruttó összeg
1-5 prioritás	
Fenntartható települési csapadékvízgazdálkodás	571.500.000 Ft
Zöld Infrastruktúra	37.700.000 Ft
Kisfaludy program	197.164.579 Ft
Kulturális, közösségi intézmények és szabadidős, sport infrastruktúra fejlesztése, humán fejlesztések	102.790.000
1-5 prioritás összesen	909.154.579. Ft
6 feletti prioritás	
Fenntartható települési csapadékvízgazdálkodás	362.000.000 Ft
Zöld Infrastruktúra	258.113.550 Ft
Kisfaludy program	1.079.500.000 Ft
Helyi és térségi turizmusfejlesztés	1.460.500.000 Ft
Kulturális, közösségi intézmények és szabadidős, sport infrastruktúra fejlesztése, köznevelés	575.509.819 Ft
Helyi, önkormányzati energiahatékonyság	508.000.000 Ft

6 feletti prioritás összesen	4.243.623.369 Ft
Összesen	5 152.777.948 Ft

4.5 Kockázatelemzés

Kockázatok

Mindazon elemek és események bekövetkeztének a valószínűsége, amelyek hátrányosan érinthetik a projekt megvalósítását, valamint amelyek lényegi befolyással lehetnek a szervezet célkitűzéseire, működésére.

A projekt megvalósítását, céljainak teljesülését számos tényező felmerülése korlátozhatja. Nem egy olyan feltétel létezik, melyek nélkül, illetve amelyekkel a fejlesztési elképzelés nem teljesíti a tőle elvárt célokat, valamint az elért eredmények fenntartása és működtetése, illetve továbbfejlesztése nem biztosítható.

<i>Felmerülő kockázatok</i>	<i>A projekt céljaira gyakorolt hatás</i>	<i>Az előfordulás valószínűsége</i>	<i>A kockázat kezelése</i>
Műszaki kockázatok			
Kiviteli tervek nem készülnek el időben	Nagy	Csekély	A tervek elkészítésével megbízható, referenciákkal rendelkező szakember kerül kiválasztásra
Technikai meghibásodások a beüzemelés, fenntartás során	Közepes	Csekély	Magasan képzett szakemberek kerülnek kiválasztásra a kivitelezés, beüzemelés, üzemeltetés technikai feltételeinek megvalósítására.
Jogi kockázatok			
Olyan jogszabályi változások, melyek a projekt elemeinek működését negatívan érintik	Közepes	Csekély	Jogszabályi környezet folyamatos figyelése, az előírások betartása. Nem valószínűsíthető korlátozó jogszabályi változás.

Társadalmi kockázatok			
Lakossági kritikák	Közepes	Csekély	A lakosság megfelelően tájékoztatva lesz
Gazdasági, pénzügyi kockázatok			
A projekt nem kap támogatást	Nagy	Csekély	A projektekre vonatkozó előírásokat betartjuk; precíz, jól kidolgozott dokumentáció kerül benyújtásra
A tervezett költségvetés nem reális	Közepes	Csekély	Tervezői költségbecslések, árajánlatok alapján készítettük el a költségvetést, természetesen figyelembe véve, hogy az árak a jövőben változhatnak.
Előre nem látott, kiadások, költségek merülnek fel	Közepes	Csekély	Körültekintően, több szakértő bevonásával kerültek meghatározásra a tevékenységek és költségek.
Intézményi, szervezeti kockázatok			
A projekt megvalósítása akadózva/ ütemtervtől eltérően halad	Közepes	Csekély	A projektgazda rendelkezik megfelelő szakemberekkel, akik a projektmenedzsment feladatokat ellátják.
Fejlesztés során belépő új szakemberek	Közepes	Csekély	A szakemberek kellő gondossággal kerülnek kiválasztásra.
Egyéb kockázatok			
1. A megvalósítási idő kitolódik, nem sikerül a projektet a tervezett időtartam alatt befejezni	Nagy	Csekély	Az ütemterv úgy került kialakításra, hogy a projekt befejezhető legyen.

4.6 Fenntartás

A tervezett fejlesztések fenntartása az üzemeltetők feladata, önkormányzati szempontból az önkormányzati törvényben meghatározottak szerint.

4.7 Részletes cselekvési terv

Település – Fejlesztés tárgya	2021	2022	2023	2024	2025
Vízvisszatartás, vizek helyben tartása					
Madaras -Csapadékvízvezető rendszer kiépítése II.					
Kunbaja - Kunbaja csapadékvíz elvezetés fejlesztése					
Bácsbokod - Belvízelvezetés Bácsbokodon					
Zöldfelület fejlesztés					
Bácsbokod - Fásítás a klímavédelem jegyében					
Mátételke - Pihenőpark kialakítása					
Mátételke - Hűsítő park Mátételkén					
Katymár -Katymár zöldterületek fejlesztése					
Energiahatékonyság növelése, károsanyagkibocsátás csökkentése, környezetileg felelős szolgáltató helyek kialakítása és fejlesztése					
Bácsbokod – Horgásztanya és elérhetőségének fejlesztése, tájvédelmi fejlesztések					
Madaras - Napelempark létrehozása Madarason					
Katymár - Katymár Turisztikai szálláshely kialakítása					
Bácsalmás - Bácsalmás turisztikai adottságainak továbbfejlesztése					
Bácsborsód - Szálláshely kialakítása Bácsborsódon					
Mátételke - Pihenj nálunk apartmann					
Madaras - Turisztikai fejlesztés szálláshely kialakítással Madarason					
Tataháza - Tataházi malom megmentése					
Mátételke - Művelődési Ház teljes felújítása Mátételkén					
Madaras - Madaras községi intézmények fejlesztése					
Katymár - Katymár közösségi tér felújítása					
Katymár - Katymár multifunkciós					

rendezvény sportcsarnok építése					
Mátételke - Család- és ifjúsági központ létrehozása					
Bácsalmás - Turisztikai létesítmény létrehozása Bácsalmáson (Biostrand)					
Szemléletformálás, ökotudatos életmódra nevelés					
Bácsszőlős - Játsszótér felújítása Bácsszőlősön					
Mátételke - Mini Manó játszótér kialakítása					
Bácsborsód - Közösségi élet fellendítése					
Mátételke - Fitten a szabadban					
Bácsborsód - Rendezvényterem, közösségi tér kialakítása					

A zöld színnel jelölt fejlesztéseknél rendelkezésre állnak előkészítő dokumentumok és/vagy engedélyes tervek.

A kézzel jelölt sorokban a 2021-es év tevékenysége projekt előkészítés.

5. A nyilvánosság biztosítása, kommunikációs tevékenység

5.1 A kommunikációs tevékenységek összefoglaló leírása

Kommunikációs célok

A projekt során alkalmazott kommunikációs stratégia fő célja a megfelelő közlekedési infrastruktúra és annak hatásainak megismertetése a potenciális célcsoporttal. A projekt céljáról, tartalmáról és eredményeiről a külvilágot is tájékoztatni kell. Mivel projektünk komplex elemeket tartalmaz, a kommunikációs célok rendszere is összetett.

5.2 A célcsoportok és az érintettek kommunikációs szempontú elemzése, kommunikációs üzenetek megfogalmazása

Célcsoportok

A kommunikáció során a projekt minden célcsoportját szeretnénk elérni, számukra a releváns információkat eljuttatni a fejlesztéssel kapcsolatban. A célcsoport csak akkor tud hozzájárulni az általunk kitűzött célok eléréséhez, ha a kommunikációs üzenet eljut hozzájuk.

Emellett a kommunikációs stratégiánk kiemelt partnerként kezeli az üzenetek átadóját/hordozóját a sajtót is. A helyi, regionális és országos sajtó, valamint a média elérése is cél.

Célcsoportok azonosítása

Fő kategóriák	Szegmentált alábontás
Helyi és járási lakosok	Helyi lakosság kiemelten a környezettudatos életvitelt előtérbe helyező felnőtt lakosság 25-40 év között
	Járás lakosság kiemelten a környezettudatos életvitelt előtérbe helyező felnőtt lakosság 25-40 év között
	Helyi és járási lakosság
Bács-Kiskun megye/ország lakosai	Környezettudatos életvitelt előtérbe helyező felnőtt lakosság 25-40 év között
	A fenti kategória családtagjai
A térség vállalkozói	Nagyvállalatok
	Kis- és középvállalkozások
	Kamarák
Önkormányzat, beruházók	Önkormányzat, mint közigazgatási intézmény
	Az önkormányzat munkatársai
	Helyi beruházók
	Országos beruházók
	Beszállítók
Sajtó	Helyi és térségi sajtó (újság, rádió, tv, internet)
	Országos sajtó
	Szaksajtó

Kommunikációs célok

A projekt során alkalmazott kommunikációs stratégia fő célja a térségbe látogatók, turisták számának növelése, a létrehozott turisztikai látványosságok megismertetése a potenciális célcsoporttal. A projekt céljáról, tartalmáról és eredményeiről a külvilágot is tájékoztatni kell. Komplex elemek miatt a kommunikációs célok rendszere is összetett:

- A célcsoport tájékoztatása a projekt eredményeiről és a támogatásról,

- A turisztikai attrakciók ismertségének növelése,
- A helyi lakosság tájékoztatása
- A kulturális élet fellendítése,
- Helyi és térségi vállalkozók elérése (ezáltal magántőke befektetések generálása),
- A fejlesztések komplexitásának hangsúlyozása

Célcsoportok – üzenetek - eszközök

Célcsoportok	Üzenetek	Eszközök
Helyi és térségi lakosok	A projektek vonzóbb környezetet teremtenek, környezettudatosabb életvitel irányába terel	Helyi és regionális média, honlap, projektzárás
Bács-Kiskun megye/ország lakosai	A projektek vonzóbb környezetet teremtenek, környezettudatosabb életvitel irányába terel	Háttéranyagok, média, honlap
A térség vállalkozói	A projekt a vállalkozók szoros együttműködésével, részvételével valósul meg	Helyi és regionális média, honlap, projektzárás
Önkormányzat, beruházók	A projekt további fejlesztésekhez teremti referenciákat	Belső kommunikációs eszközök, helyi és regionális média, projektzárás

- A fenti táblázatban már nem soroltunk fel a sajtót, mint célcsoportot. Az ő közvetítésükkel jutnak el az üzenetek a további célcsoportokhoz, ezért a velük való kommunikáció kiemelten fontos.

5.3 Kommunikációs eszközök azonosítása

Projektünk megvalósítása és fenntartása során is kiemelt figyelmet fordítunk a tájékoztatás és nyilvánosság biztosítására. Ezért az előírt kötelező elemeken (hirdetőtábla és emléktábla) kívül további eszközöket tervezünk a tájékoztatás érdekében.

A projekt zárását követően széleskörű kommunikációs tevékenységet tervezünk a tájékoztatás biztosítása érdekében. Sajtótájékoztató és átadási ünnepség (kb. 100 fő részvételével) keretében a projekt zárásáról informáljuk a nyilvánosságot. Ennek keretében a projektről készült kiadványt és további információs anyagot is kiosztunk a sajtó valamint a résztvevők számára.

A helyszíneken emlékeztető táblákat helyezünk ki. Szerepelni fog rajtuk a projekt megnevezése és a támogatás összege. Itt is betartjuk az előírt kötelező elemek szerepeltetését, a betűtípusra és megjelenítésre vonatkozó szabványokat.

A public relations tevékenység tervszerű és tartós erőfeszítés azért, hogy egy szervezet és környezete között a vélemény és a viselkedés befolyásolásával kölcsönös megértést, jóakaratot (goodwill) és támogatást építsen és tartson fenn. Kölcsönös előnyökön alapuló kommunikáció és kapcsolatok tudatos szervezése, melynek célja az egyének, szervezetek és környezetük közötti megértés, valamint a bizalom megteremtése, fenntartása.

Sajtókapcsolatok

PR tevékenységünk legfontosabb célja, hogy a sajtón keresztül még szélesebb körben váljon ismertté a projektünk. A nyilvánosság biztosítása érdekében sajtótájékoztatót tartunk a beruházás indításakor és a projekt zárását követően és két országos napilapban is cikket helyezünk el. Emellett a helyi újságokban és médiában (tv, rádió) is tervezzük a projektünk népszerűsítését, a nyilvánosság tájékoztatását.

Lakosság tájékoztatása

A kivitelezés megkezdése előtt a helyi lakosság megfelelően tájékoztatva lesz az építési munkálatokról és azok időtartamáról. Emellett a kihelyezett hirdetőtáblák is biztosítják a lakosság tájékoztatását.

PR eszközök

Emellett a fejlesztést bemutató kiadványt is elérhetővé tesszük a PR kapcsolatok erősítése végett. A sajtókapcsolatok erősítésére és a lakosság tájékoztatására használt elemek szintén PR eszközök.

Arculat bemutatása

A projektünk során alkalmazott kommunikációs elemek kivitelezése során az aktuálisan érvényes arculati kézikönyv alapján járunk el. A logók, a betűtípus, a kiegészítő grafikai elemek és a kiegészítő logók is az abban meghatározott feltételek szerint lesznek kivitelezve.

5.4 Kommunikációs ütemterv

A projektkommunikáció szakaszai:

A projekt előkészítő szakasza kommunikációs szempontból: a támogatási szerződés megkötésétől a projekt fizikai megkezdéséig tart. A projekt európai uniós támogatásáról kommunikálni csak a támogatási szerződés megkötését követően jogosult a projektgazda. A projekt megvalósítási szakasza kommunikációs szempontból: a projekt fizikai megkezdésétől a projekt fizikai befejezéséig tart. A projekt megvalósítást követő szakasza kommunikációs szempontból: a projekt fizikai befejezésétől a projekt pénzügyi zárásáig tart.

Az első (megvalósítási) szakaszban a projekt elemeinek és összességének bemutatása a legfontosabb stratégiai cél.

A projekt megvalósítását, átadását követően kezdődik el a kommunikációs stratégiánk következő szakasza. A projekt bemutatása, az informálás és tájékoztatás továbbra is a legfontosabb cél.

A projekt kivitelezése és fenntartása során is az önkormányzat honlapján folyamatosan tájékoztatást közlünk a projekt állásról, az európai uniós támogatás tényét mind szöveges, mind logó elhelyezésével közzé tesszük. Emellett az önkormányzat a sajtóban, a médiában is tájékoztatást fog közölni a projekt állásáról, eredményeiről, az átadást követően pedig az intézmények által nyújtott szolgáltatásokról, igénybe vételük feltételeiről.

A kommunikációs stratégia kivitelezésének módja, értékelése

A kommunikációs stratégia megvalósításáért, a szükséges eszközök elkészüléséért és a rendezvények megszervezéséért az önkormányzaton belül felelőst jelölünk ki.

A kommunikációs terv végrehajtása során a felelős folyamatosan értékeli az elvégzett munkát, amennyiben a stratégia módosítása szükséges, javaslatot tesz a projektmenedzsment szervezet felé. A kommunikációs tevékenységek lezajlását követően pedig beszámolót készít az elért eredményekről, a pontos költségvetésről és az ütemezésről. Az értékelés magában foglalja a kampányról érkezett véleményeket is (sajtó, újságírók visszajelzései, meghívottak közül a résztvevők aránya, személyes visszajelzések).

A projektünk során alkalmazott kommunikációs elemek kivitelezése során az aktuálisan érvényes arculati kézikönyv alapján járunk el. A logók, a betűtípus, a kiegészítő grafikai elemek és a kiegészítő logók is az abban meghatározott feltételek szerint lesznek kivitelezve.